

AINEPÕHINE JUHEND VANUS 6–9

Pagulaste teemal õpetamise lõimimine eri ainevaldkondadesse ja õppeainetesse (vastavalt lasteaias ja I kooliastmes)

See juhend sisaldab ideid ja soovitusi, kuidas pöörida pagulaste, varjupaiga ning rände teemasid eri ainetesse, mida oma rühmas/klassiruumis riikliku või õppeasutuse õppekava osana õpetate.

Juhendis soovitatud tegevused on lihtsad. Saate neid kohandada, et need sobiksid lasteaias teie tegevuskavaga ja koolis teie tunniplaanis kavandatud õppetegevusega.

ÜRO pagulasamet (UNHCR) kaitseb inimesi, kes on sunnitud konflikti ja tagakiusamise tõttu oma kodust põgenema. Me päästame elusid, kaitseme õigusi ja aitame luua paremat tulevikku.

© 2021 UNHCR. Rohkem õppematerjale leiate aadressilt unhcr.org/teaching-about-refugees

Õppematerjalid eesti keeles: maailmakool.ee/unhcr

ENNE ALUSTAMIST

Märkus pagulaste, rahvusvahelise kaitse taotlejate ja sisserändajate kaasamise kohta õppetöö kavandamisel.

Enne pagulaste, varjupaiga ja sisserändajate teemaga seotud õppetegevust võtke veidi aega, et mõelda oma rühmas või klassis õppivate laste peale.

Kas mõni neist on põgenik, kes taotleb varjupaika? Kui see on nii, siis mõelge, kas rääkida sel teemal lapse ja ta vanematega (olenevalt lapse vanusest).

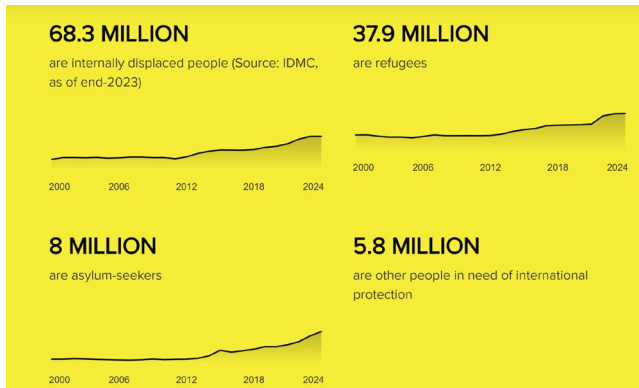
Võimaluse korral kasutage õppetegevustes vanemate ja laste ideid ning tagasisidet. Paluge neil küsimustele vastata ainult siis, kui nad on sõnaselgelt öelnud, et nad soovivad nendele vastata või sellistel teemadel rääkida.

MATEMAATIKA

ÕPPESISU

Arvude lugemine ja kirjutamine ning
naturaalarvude klasside mõistmine.
Pagulaste arvu kasutamine suuremate
arvude õpetamiseks.

Lasteaias oskab laps 12 piires loendada,
oskab selle abil määrata esemete arvu ning
teab arvude 1–12 järjestust.
Lasteaias oskab laps viie piires liita ja
lahutada ning tunneb märke +, – ja =.
Lasteaias oskab laps võrrelda hulki, kasuta-
des mõisteid *rohkem*, *vähem* ja *võrdselt*.

Uued arvandmed pagulaste, sisepõgenike jt
sundrändest mõjutatud inimeste kohta on esi-
tatud ÜRO pagulasameti [veebilehel](#) (lehekülje
avamiseks klõpsake lingil).

Ühelised	1
Kümnelised	10
Sajalised	100
Tuhandelised	1000
Kümne- tuhandelised	10 000
Saja- tuhandelised	100 000
Miljonilised	1 000 000

1. SAMM

Paluge lastel ära arvata, kui palju pagulasi võib
maailmas olla ja kui paljud neist on lapsed. See-
järel võite küsida, kui palju pagulasi võib nende
arvates eri piirkondades olla.

Kas neid on kümneid, sadu või tuhandeid? Kasu-
tage graafikuid numbrite selgitamiseks.

Lasteaias võiks paluda lastel ära arvata, kui palju
pagulasi meie riigis, linnas (asulas), lasteaias või rüh-
mas olla võib.

2. SAMM

Vaadake [ÜRO pagulasameti veebilehte](#), et anda õpilastele õiged arvud.

Paluge neil number üles kirjutada või kasutada selle kujutamiseks klotse, paberi-
tükke või muid esemeid.

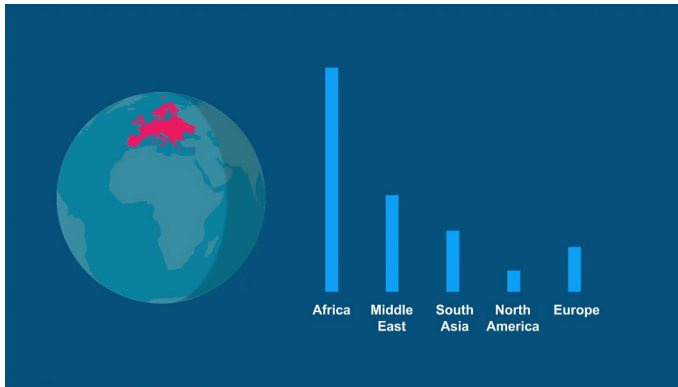
Lasteaiastega saate rühma(de) või lasteaia pagulaste arvu üle arutamisel kasutada arvu-
kaarte ja täppe (nt kleepsud, magnetid tahvlil jne), millega pannakse vastava arvukaardi
alla õige arv täppe. Võite neid ka koos joonistada (nt 6 lepatriinut). Hulki võib omavahel
võrrelda: kus on täppe rohkem, kus vähem, kus võrdselt?

LOODUSÕPETUS – kool

MINA JA KESKKOND – lasteaed

ÕPPESISU

Kaartide kasutamine koduriigi ning konflikti- ja naaberriikide kindlakstegemiseks.

Pagulaste arvud riikide kaupa on kättesaadavad ÜRO pagulasameti andmete veebilehel (lehekülje avamiseks klõpsake [lingil](#)).

1. SAMM

Kasutage gloobust või maakaarti ja paluge lastel üles leida riik, kus nad elavad, mõned seda ümbritsevad riigid ja riigid, kus nad on käinud või kus elavad nende pere või sõbrad.

Lasteaialaste puhul on oluline, et õpetaja aitaks lastel vastavad riigid üles leida. Maakaardil võib rõhknaela või väikese kleepsuga märkida ära need riigid, kust lapsed pärit on või kus nad reisil on käinud.

2. SAMM

Tutvustage riike, kus on käimas konfliktid, nagu Ukraina, Süüria, Afganistan või Lõuna-Sudaan, ja vaadake neid ümbritsevaid riike.

3. SAMM

Selgitage, et enamik pagulasi, kes põgenevad oma päritoluriigist, jäävad naaberriikidesse.

Kui kasutate näitena Süüriat, siis võite mainida Türgit, Liibanoni, Jordaaniat ja teisi naaberriike.

Lõuna-Sudaani puhul oleks hea osutada Keeniale, Ugandale, Etioopiale ja teistele naaberriikidele.

LOODUSÕPETUS – kool

MINA JA KESKKOND – lasteaed

ÕPPESISU

Eri kohtade ilmastiku
mõistmine.

Rääkige kogu rühma/klassiga eri aastaaegadest ja nende iseloomulikust ilmast.

1. SAMM

Küsige lastelt, kas nad on käinud maailma eri paikades ja milline ilm seal võib olla.

2. SAMM

Kasutage maakaarti ning küsige neilt, mida nad teavad põhja- ja lõuna-pooluse ilmastikust.

3. SAMM

Andke igale lapsele paber, mis on jagatud kaheks või neljaks osaks, et nad joonistaksid oma elukohas esinevaid aastaaegu. Paluge lastel joonistada pilte kõikvõimalikest tegevustest, mida nad teevad oma elukohas eri aastaaegadel.

Lasteaias võib seda tööd teha ka paarides või väikestes gruppides. Joonistamise alternatiivina võib kasutada ka muid tehnikaid, nt kollaaži: lapsed lõikavad ajalehtedest ja ajakirjadest välja eri aastaaegadele iseloomulikke pilte ja tegevusi.

Kollaaž.

Allikas: <https://artmakeskidssmart.blogspot.com/2011/05/seasons-collage.html>

JÄTKUB JÄRGMISEL LEHEKÜLJEL

LOODUSÕPETUS – kool

MINA JA KESKKOND – lasteaed

ÕPPESISU

Eri kohtade ilmastiku
mõistmine.

4. SAMM

Küsige lastelt, milliseid riideid nad eri aastaegadel vajavad, ja vaadake, kas nad suudavad need aastaegade joonistustega kokku viia. Küsige, mida nad ilma nende riieteta külmematel ja karmimatel kuudel teeksid. Lisaks uurige, mida nad võivad kuumematel kuudel vajada, näiteks rohkem vett, ventilaatoreid, kliimaseadmeid või õhukesi riideid.

5. SAMM

Kirjeldage mõne perekonna olukorda, kes võib sõja või konflikti tõttu kodust lahkuda, ja leidke see konfliktiriik maakaardil.

Näidake lastele lähimaid riike, kus paljud inimesed leiavad turvalise elukoha. Kui kasutate näitena Ukrainat, võite viidata Balti riikidele, Poolale ja Tšehhile. Kui Lõuna-Sudaani, siis Keeniale, Ugandale, Tšaadile ja Etioopiale.

Paluge lastel koostada nimekiri riietest, mida põgenikud peaksid kaasa võtma või mida nad vajaksid, et elada nende riikide kliimas, kuhu nad põgenesid.

Lastega võib meisterdada riidedoomino, kus ühel pool on riideese, teisel pool ilmastikunähtus. Koolilastega võib doomino meisterdamisel kasutada nii pilte kui ka sõnu. Tegevusse võib kaasata ka lapsevanemaid. Hiljem saab rühma/klassiga doominot mängida ning arutleda eri paikade ilmastiku üle.

Riided ja ilmastikunähtused.

Allikas: <https://www.myboardmaker.com/Activity/42962208>

EESTI KEEL – kool

KEEL JA KÕNE – lasteaed

ÕPPESISU

Uute sõnade lugemine ja õigekiri.

Seda tegevust võib teha siis, kui lapsed hakkavad lugemist õppima. Kirjutage üles kõigi rühma/klassi laste nimed ja pange need tähestikuliselt järjekorda.

Lastele võib abiks olla tähestik seinal. Nimesildid võib ka vastava tähe alla paigutada. Samuti võiks võrrelda nimede pikkust, loendades, mitu tähte kellegi nimes on.

Iga laps võib oma nimesildi kaunistada endale sobival meetodil ja sobivate elementidega – joonistada, kleepida jne. Lapsed võivad üksteisele rääkida, miks nad oma nime just nii kaunistasid.

Lastega võib mängida ka mängu „Kui mu nimi oleks loom, siis ta oleks...”. Paluge lapsel põhjendada, miks ta just selle looma valis; seejärel võivad lapsed neid loomi joonistada.

1. SAMM

Moodustage lastest rühmad, andke igale rühmale nimed, mida ette lugeda, ning kuulake, kuidas nad teiste laste nimesid hääldavad. Kas on nimesid, mida võiks kirjutada ka teisiti? Vaadake, kas lapsed suudavad nimedele uut õigekirja välja mõelda.

EESTI KEEL – kool

KEEL JA KÕNE – lasteaed

ÕPPESISU

Uute sõnade lugemine ja õigekiri.

2. SAMM

Esitage neile järgmised küsimused:

Kas on nimesid, mis kõlavad sarnaselt?

Kas nad on pärit ühe riigi teatud osast, teisest riigist või muust maailma osast?

Kas saate rühmitada nimed piirkondade või riikide kaupa (kui see on võimalik ja asjakohane)?

Lasteaialaste puhul võib eelnevalt kaasata ka lapsevanemaid, et nimede kohta infot saada.

3. SAMM

Paluge lastel nimetada sõprade või pereliikmete nimesid, kes on pärit eri kohtadest, ja seejärel laske neil proovida neid üles kirjutada. Esitage samad küsimused nagu 2. samm.

Lasteaialaste puhul võib eelnevalt kaasata ka lapsevanemaid, et nimede kohta infot saada.

Rohkem õppematerjale leiate aadressilt
unhcr.org/teaching-about-refugees

Koostanud Mialy Dermish.

Õppematerjalid eesti keeles:
maailmakool.ee/unhcr

Lisategevusena võiks lastega lugeda erinevate rahvaste muinasjutte ning arutleda sealsete tegelaste nimede üle.